

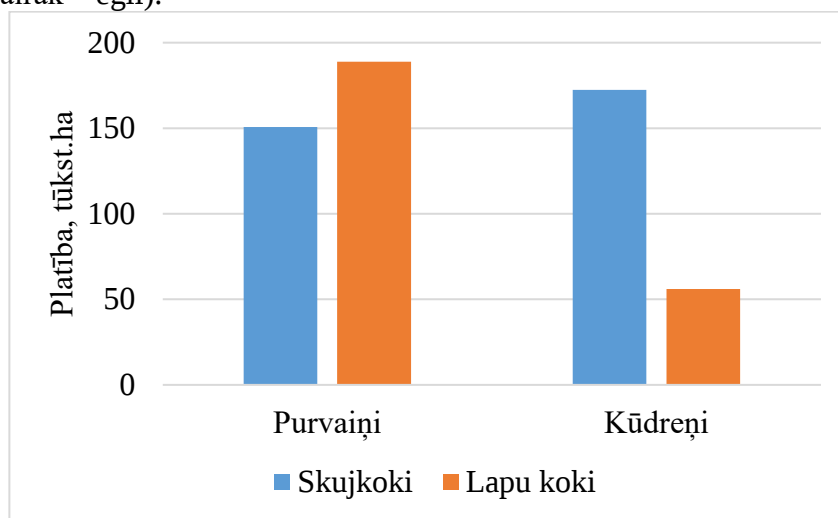
18.01.2021.

Pētījums „Lēmumu pieņemšanas atbalsta rīka izstrāde integrējot informāciju no vecām daļēji dabiskām mežaudzēm precīzākai oglekļa bilances novērtēšana” (Nr. 1.1.1.1/19/A/130)

Informācija par pētījuma mērķiem un sasniegto prezentēta interesentiem.

Pētījuma līdzšinējie rezultāti un kopējā mērķi prezentēti tiešsaistes seminārā “Iepazīsties – koks” 15.01.2021.

Pētījuma objekts – audzes ar organiskām augsnēm – kopumā sastāda ievērojamu Latvijas mežu daļu: 18%. Skujkoki līdzīgi pārstāvēti kā purvainos (visvairāk – niedrājā), tā kūdreņos (visvairāk – šaurlapju kūdreņi). Lapu koki ievērojami vairāk satopami purvainos, galvenokārt ņemot vērā saimniecisko darbību – pēc hidrotehniskās meliorācijas teritorijas parasti tika atjaunotas, stādot skujkokus (visvairāk – egli).

Mežaudzes ar organiskām augsnēm (MSI dati)

Saskaņā ar MSI datiem, >8% no kopējās meža platības valdošās sugas vecums >100 gadiem. Šādas platības ir pakāpeniski pieaugošas ne tikai Latvijā, bet arī Eiropas mērogā. Tas saistīts ar teritoriju vides aizsardzībai pieaugumu, kā arī relatīvi zemu mežsaimniecības intensitāti ilgākā laikā periodā. Neseni pētījumi, izmantojot attālās izpētes datus, liecina par nelielu mežsaimniecības apjoma pieaugumu (Palahí et al., 2021), kas saistīts ar atgūšanos pēc ekonomiskās recesijas, tomēr būtiski nemaina kopējo vecu mežu platības pieauguma tendenci (pretēji iepriekšējiem apgalvojumiem, kas balstīti uz kļūdainu metodiku: Ceccherini et al., 2020). Tāpat konstatējams ļoti nozīmīgs dažādu dabisko traucējumu apjoma pieaugums Eiropas mežos (Senf, Seidl, 2021), kas var nozīmīgi ietekmēt to oglekļa uzkrājumu.

Ilgstoši uzskatīts, ka vecas mežaudzes nozīmīgi piesaista oglekli (Luyaeart et al., 2008). Tomēr, veicot pieejamo datu atkārtotu analīzi, konstatēts, ka iepriekšējie aprēķini būtiski pārvērtē šādu mežaudžu oglekļa uzkrāšanas potenciālu (Gundersen et al., 2021). Vecās mežaudzes saglabā neto oglekļa uzkrāšanas spēju, tomēr tā ir ievērojami zemāk, nekā jaunākām audzēm. Turklāt šādos aprēķinos netiek ņemta vērā pāreja no vecas mežaudzes uz vecu mežu, kas saistīta ar dabisko traucējumu ietek un ievērojami samazina oglekļa uzkrājumu. Tāpat pētījumos pamatā izmantoti dati no mežiem ar minerālaugsni.

Par šiem un citiem aspektiem saistībā ar pētījuma rezultātiem sagatavoti materiāli un ziņojums konferencē "Zināšanās balstīta meža nozare" 26.-27.01.2021., kas paredzēta pētījuma mērķa grupā – zinātnē nodarbinātajiem un meža nozares dalībniekiem, kā arī citiem interesentiem.

Literatūra:

Ceccherini, G., Duveiller, G., Grassi, G. et al. (2020) Abrupt increase in harvested forest area over Europe after 2015. *Nature* 583, 72–77. <https://doi.org/10.1038/s41586-020-2438-y>

Gundersen P., Thybring E.E., Nord-Larsen T. et al. (2021) Old-growth forest carbon sinks overestimated. *Nature*, 591, E21–E23. <https://doi.org/10.1038/s41586-021-03266-z>

Luyssaert S., Schulze ED., Börner A. et al. (2008) Old-growth forests as global carbon sinks. *Nature*, 455, 213–215. <https://doi.org/10.1038/nature07276>

Palahí, M., Valbuena, R. et al. (2021) Concerns about reported harvests in European forests. *Nature*. <https://doi.org/10.1038/s41586-021-03292-x>

Senf C., Seidl R. (2021) Mapping the forest disturbance regimes of Europe. *Nature Sustainability* 4, 63–70. <https://doi.org/10.1038/s41893-020-00609-y>